

מנהיגות יהודית

01

מיהו מנהיג?

ברוכים הבאים לסדרת 'מנהיגות יהודית'

מאז בריאת העולם קיימים בו מנהיגים. במשך אלפי שנים קמו מנהיגים טובים ומנהיגים רעים, מנהיגים שנולדו להיות כאלה ומנהיגים שמצאו עצמם בעמדת הנהגה. בסדרה שלנו נדון על מודל המנהיגות היהודי, נצעד בעקבות המנהיגים הדגולים שקמו לעם היהודי, נגלה את יכולות ההנהגה האישיות שלנו ונבנה יחד ארגז כלים מנהיגותי שילווה כל אותנו בהמשך הדרך. שמחים שהצטרפתם למסע המרגש שלנו. אנו בטוחים שתהנו!

מי המנהיג/ה שלך?

**בחרו דמות - מההווה או מהעבר - שמהווה עבורכם
מודל מנהיגות ראוי.**

ספרו עליה בכמה מילים.

מדוע בחרתם בדמות זו?

אלו תכונות מנהיגותיות מאפיינות את האדם שבחרתם?
האם יש לדמות תכונות או מאפיינים שליליים בעיניכם?

כיצד ההשראה מהמנהיג/ה משפיעה על החלטות
יומיומיות שלכם?

בונים פרופיל

מוזמנים לקחת דף ועט (או לפתוח קובץ וורד 😊) ולבנות
יחד פרופיל לדמותו של מנהיג:

מהו מנהיג?

אלו תפקידים ממלא המנהיג האולטימטיבי?
לאלו תכונות זקוק המנהיג?
לשם מה יש צורך במנהיג?
האם מנהיג צריך להיות מודל לחיקוי?

יחי המלך!

רְגִילִים אָנוּ לְקָרָא בְּשֵׁם מֶלֶךְ לָזֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְדִינָה וְעַם
 רַב הָעוֹמְדִים תַּחַת מְמַשְׁלָתוֹ וְהוּא מוֹשֵׁל עֲלֵיהֶם בְּעֶזְרַת
 עֲבָדִים וּפְקִידִים הַסָּרִים לְמִשְׁמַעְתּוֹ. וּלְמַעַן הַחֲזִיק אֶת
 מְמַשְׁלָתוֹ עֲלֵיהֶם שְׁלֵא יִמְרְדוּ בוֹ יֵשׁ לוֹ הַרְבֵּה חֲתָלִים
 הַשׁוֹמְרִים לְרֵאשׁוֹ וּמְטִילִים אֶת אֵימָתוֹ עַל בְּנֵי הַמְּדִינָה
 (שְׁעוּרֵי דַעַת, ג, מְלוּכָה).

נעים להכיר!

הרב יוסף יהודה לייב בלוך (כ"א בשבט תר"ך, 1860 - ז' בחשוון תר"ץ, 10 בנובמבר 1929) היה רב העיר טלז וראש ישיבת טלז. בספריו ובמשנתו השפיע רבות על תנועת המוסר. רבים ממאמריו ושיעוריו קובצו לספר בשם "שיעורי דעת" הכולל מאמרים בנושאים כמו היחס בין טבע לנשים, יחסי האדם והאלוהים ועוד.

מתאים לפרופיל?

קווי-המתאר של המנהיג ששרטטתם
 דומים למלך המתואר בציטוט זה?
 יש הבדלים?

מי כאן המנהיג?

מֶלֶךְ כִּזָּה אֵינוֹ מֶלֶךְ מִצַּד עֲצָמוֹ אֶלָּא מִצַּד עֲבָדָיו
הָעוֹבְדִים אוֹתוֹ. עַל מֶלֶךְ כִּזָּה אוֹמְרִים; אֵין מֶלֶךְ בְּלִי
עַם - כִּי אִם תְּמַרְדּ בּוֹ מְדִינָתוֹ, בְּטָלָה מְלוֹכְתּוֹ וְאִינָּה.
מֶלֶךְ כִּזָּה הוּא בְּאֵמֶת עֹבֵד לְעֲבָדָיו, עֲבָדָיו נוֹתְנִים לוֹ
מְלָכוּתוֹ וְזָקוּק הוּא לָהֶם וְנֹצֵרֶךְ לְבְרִיּוֹת.

מנהיגות במבחן החיים

האם אתם מכירים אנשים הנמצאים בעמדת שליטה
אך הם בעצם 'עבדים לעבדיהם' ו'נצרכים לבריות'?
מה מבדיל בינם לבין מנהיגים אמיתיים?

מנהיגות אישית

לְזֶה יִקְרָא מֶלֶךְ: כְּשֶׁהָאָדָם מִתְרוֹמֵם בְּמַעֲלוֹת נַפְשׁוֹ עַל סְבִיבְתוֹ, בְּהִיּוֹתוֹ תִּקְיָף בְּדַעְתּוֹ, אֲמִיץ בְּשִׁכְלוֹ, מִבְּלִי שִׁינְהַג מִן הַסְּבִיבָה. מִבְּלִי שִׁינוּעַ לְכָל רוּחַ הַבָּא מִכָּל צֶד.

זֹאת הִיא בְּאֵמַת עֲבוּדָה קְשָׁה לְאָדָם, כִּי טֵבַע הָאָדָם הוּא לְהִיּוֹת מְשַׁפֵּעַ מִן הַחֲבֵרָה... אֲלֵא אִפְלוּ הַמְּשַׁכִּילִים בְּעַם וְאִנְשֵׁי הַדַּעַת קְשָׁה לָהֶם מְאֹד לְהִשְׁתַּחֲרֹר מִן הַדַּעוֹת וְהַשְּׁקִפּוֹת הַשׁוֹרְרוֹת בְּעוֹלָם... קְשָׁה לוֹ לְאָדָם מְאֹד לְמַצּוֹא בּוֹ בְּעַצְמוֹ אֶת דַּעְתּוֹ וְהַשְּׁקִפְתּוֹ הַנְּכוֹנָה, הַבְּלִתִּי מִשְׁעַבְדַּת לְחֲבֵרָה וּלְסְבִיבָה.

מנהיגות במבחן החיים

האם הכרתם מנהיגים שפעלו על פי עקרונותיהם ואמונתם גם כשזה לא היה פופולרי? האם הם היו מוכנים לשלם על כך מחיר אישי?

מלך על מקל

אמר ריש לקיש: בתחלה מלך שלמה על העליונים...
 ולבסוף מלך על התחתונים... ולבסוף לא מלך אלא על
 ישראל... ולבסוף לא מלך אלא על ירושלים... ולבסוף
 לא מלך אלא על מסתו... **ולבסוף לא מלך אלא על מקלו**
 (תלמוד בבלי, סנהדרין, כ, ב).

תובנה מנהיגותית

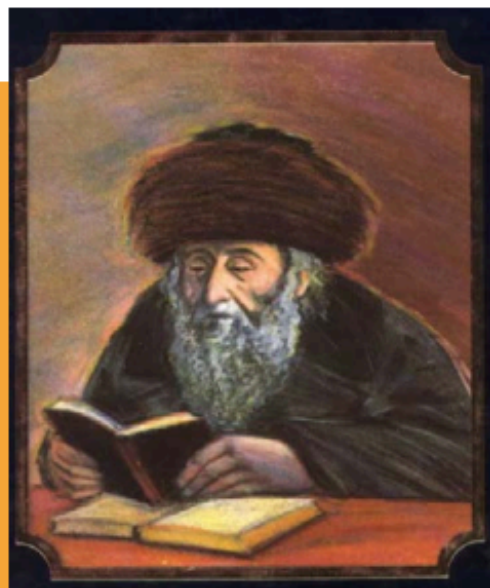
למה מתכוונים חכמים באמרה 'מלך על מקלו'?
 כיצד מלכות זו מעידה על תכונתו של שלמה המלך?
 מה נוכל ללמוד מכך על מודל מנהיגות נכון?

ציוני דרך

דברים אלו מבוססים על המתואר בתלמוד
 הבבלי ובתלמוד הירושלמי, אודות השלכתו
 של שלמה מכיסא מלכותו על ידי אשמדאי
 מלך השדים.

בדף ההנחיות המצורף תוכלו לקרוא את
 הסיפור המלא, בגרסתו הארמית המקורית
 ובתרגום לעברית.

נעים להכיר!

רבי חיים הלפרשטאם מצאנז [טרנוגורד 1797 - צאנז 1876] מייסדה של חסידות צאנז, ממנהיגיה של יהדות-גליציה, רב ופוסק הלכה חשוב.

כפוסק הלכה לקח ר' חיים חלק מרכזי בדיון בסוגיות הלכתיות של זמנו בתחומים השונים: חידושים טכנולוגיים ושימושים בהלכה, שאלות כשרות, ענייני גיטין ועגונות, מקוואות, תחרות מסחרית, ושאלות רבות אחרות. ספר תשובותיו ההלכתיות "שו"ת דברי חיים" כולל למעלה מ-830 תשובות הלכתיות בתחומי הלכה רבים מאוד. במקביל הוא נשא דרשות חסידיות שקובצו בספר "דברי חיים".

הוא נודע כאדם מעורב מאוד בענייני הכלל והפרט, ודאג לרווחתם של עניים וחלשים.

רבים מבניו וחתניו הפכו לאדמו"רים, רבנים ומנהיגים חסידיים, והקימו שושלת ענפה של חצרות חסידיות. ענפים שונים של שושלת זו קיימים ועומדים גם היום, ובהם חצרות צאנז, קלויזנבורג, באבוב וסטרופקוב.

קודם כל אתה!

הוא הִיָּה אוֹמֵר דְּבִימֵי חֲרָפוֹ, כַּאֲשֶׁר הִתְלַהֵב בְּאַהֲבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ חָשֵׁב כִּי הוּא יִתְקַן אֶת כָּל הָעוֹלָם וַיַּחְזִירָם לְמוֹטֵב לְעֵבֶד הַשֵּׁי"ת.

וְכַאֲשֶׁר רָאָה כִּי לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ חָשֵׁב שְׁעַל כָּל פְּנִים יִתְקַן אֶת כָּל בְּנֵי עִירוֹ. וְטָרַח בְּזֶה.

וְשׁוֹב רָאָה שְׁגָם זֶה אִי אֶפְשָׁר.

חָשֵׁב שְׁעַל כָּל פְּנִים יִתְקַן אֶת כָּל בְּנֵי בֵּיתוֹ שִׁיְהִיו עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּאֵמֶת.

וְשׁוֹב הִתְבוּנָן שְׁעַל כָּל פְּנִים יִטְרַח עֲבוּרוֹ בְּעֶצְמוֹ שֶׁהוּא יִהְיֶה עוֹבֵד הַשֵּׁם.

וְטָרַח הִרְבֵּה בְּזֶה וְרָאָה שְׁגָם זֶה... כֵּן אָמַר בְּעִנְוֹתָנוֹתוֹ הִרְבֵּה (מקור חיים, בילגוריא, תרע"ב, עמ' 123).

צידה לדרך

**נחזור לדף בו בנינו פרופיל של מנהיג.
האם נשנה בו משהו עכשיו?**

כיצד נוכל להיות מנהיגים ולא מונהגים?

**היכן בחיים שלנו אנו נפגשים עם הצורך
להנהיג?**

תודה רבה

OLAMI MENTORSHIP